

علل تاریخی نهضت عاشورا

محمد حسین زنگنه

سرشناسه	: زنگنه بایگی، محمد حسین، ۱۳۲۹
عنوان و پدیدآور	: علل تاریخی نهضت عاشورا / مولف: محمد حسین زنگنه بایگی،
مشخصات نشر	: مشهد: انتشارات آیین تربیت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۶۴ ص
شابک	: ۱ - ۵۲۷ - ۴۲۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: واقعه کربلا، ۶۱ق - علل
رده بندی کنگره	: BP۴۱/۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۹۵۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۵۳۰۶۶

www.ketab.ir

نام کتاب علل تاریخی نهضت عاشورا
مولف محمد حسین زنگنه بایگی
ناشر انتشارات آیین تربیت
طراح و صفحه آرایی جواد ذاکر تولایی
نوبت چاپ اول
قطع وزیری
شمارگان ۵۰۰ نسخه
قیمت ۲۰۰۰۰ تومان
چاپ دقت
شابک ۱ - ۵۲۷ - ۴۲۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

با حمایت مالی حجه الاسلام والمسلمین آقای دکتر علیزاده مدیر کل محترم اسبق دادگستری تهران

السلام علی الحسین

و علی علی بن الحسین

و علی اولاد الحسین

و علی اصحاب الحسین

فهرست

پیشگفتار.....	۵
مجلس اول.....	۷
علل تاریخی قبل از ارتحال.....	۷
انواع علل تاریخی نهضت عاشورا.....	۹
مجلس دوم.....	۱۳
علل تاریخی بعد از ارتحال.....	۱۳
سقیفه، سرچشمه حوادث و بلا.....	۱۶
مجلس سوم.....	۱۷
تعیین حاکم از دیدگاه اسلام.....	۱۷
علل نام گذاری جمهوری اسلامی:.....	۱۸
بررسی کلمه مولا از بعد تاریخی و عقلی.....	۱۹
مجلس چهارم.....	۲۱
تثبیت خلافت.....	۲۱
مجلس پنجم.....	۲۵
علل مربوط به دوران خلیفه دوم.....	۲۵
علل قبل از خلافت:.....	۲۶
علل بعد از خلافت:.....	۲۶
مجلس ششم.....	۲۹
علل مربوط به خلافت عثمان.....	۲۹
چند سوال:.....	۳۲
مجلس هفتم.....	۳۳
علل مربوط به خلافت امام علی (ع).....	۳۳

پیشگفتار

تاریخ و تاریخ‌نگری، مورد توجه اسلام است؛ زیرا تاریخ، نوعی پل ارتباطی میان نسل‌های متوالی بشر برای دستیابی به تجربه‌ها و اندوخته‌های پیشینیان است. تاریخ، پند و عبرتی برای آیندگان و شناسنامه هر ملتی بر اساس میراث‌های تاریخی است.

تاریخ از نظر لغت به معنای تعیین و شناساندن وقت است. هرودوت؛ پدر تاریخ، علم تاریخ را به معنای مطالعه و بررسی روزگاران گذشته می‌داند. ابن خلدون، تاریخ را دانشی سرچشمه گرفته از حکمت و بیانگر سرگذشت ملت‌ها، شیوه‌ی پیامبران و سیاست پادشاهان می‌داند. شهید مطهری، تاریخ را یکی از منابع معرفت انسانی معرفی می‌کند.

در مورد نهضت عاشورا می‌توان از منظرهای گوناگون و رهیافت‌های مختلف به گفتگو پرداخت. یکی از آن‌ها رهیافت تاریخی است. اندیشمندان بر اساس این نگرش کوشیده‌اند با ابزارها و روش‌های رایج در دانش تاریخ، به تحلیل نهضت عاشورا از بعد تاریخی بپردازند. شیوه‌ی آن‌ها پرداختن به ماجرای سقیفه و پیامدهای تاریخی آن پس از رحلت پیامبر(ص) است.

نقل و تحلیل این ماجرا (سقیفه و پیامدهای آن) را یکی از عمده‌ترین مباحث رهیافت تاریخی دانسته‌اند؛ تاریخ قبل از عاشورا (علل ایجاد نهضت عاشورا) و نیز تاریخ بعد از عاشورا (پیامدهای عاشورا) هر دو دارای اهمیت و آموزنده است.

قرآن نیز به تاریخ، عنایت ویژه دارد. تاریخ پیامبران، مستکبران و پیشینیان را جهت بهره‌برداری بیان می‌کند. تاریخ ضرورت وقوع نهضت عاشورا را ثابت می‌کند. نهضت عاشورا از بعد تاریخی، واقعیتی است که باید واقع می‌شد.